

Trosa kommun

Granskning av delårsrapport 2015

Innehåll

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Granskning av delårsrapport och bokslut.....	3
2.1. Bakgrund	3
3. Granskning av delårsrapportens förvaltningsberättelse.....	3
3.1. Sammanfattande bedömning	3
4. Granskning av kommunens delårsbokslut.....	4
4.1. Inledning	4
4.2. Anvisningar	4
4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet.....	4
4.4. Resultatet.....	5
4.5. Driftredovisning	6
4.6. Redovisat kassaflöde.....	6
4.7. Investerings- och exploateringsredovisning.....	6
4.8. Finansiella anläggningstillgångar.....	6
4.9. Borgensåtagande.....	7
4.10. Kortfristiga placeringar	7
4.11. Pågående tvister.....	7

1. Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trosa har vi översiktligt granskat Trosa kommuns delårsrapport per 31 augusti 2015. Delårsrapporten avser det delårsbokslut som Trosa kommun är skyldig att upprätta enligt Lag om kommunal redovisning samt kommunallagen.

Enligt kommunallagens 9 kap 9 § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Bedömningen ska avse såväl verksamhetsmålen som de finansiella målen. Det sammantagna utfallet av dessa mål utgör grunden för bedömning av om det föreligger "God ekonomisk hushållning" eller ej.

Granskningen har också inriktats på uppföljning av att regler i lagen om kommunal redovisning och kommunallagen, samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) har följts.

Baserat på vår översiktliga granskning av 2015 års delårsrapport gör vi följande iakttagelser:

- ✓ Delårsrapportens utformning ger en intresseväckande bild av den verksamhet som bedrivits inom nämnder och förvaltningar under perioden.
- ✓ På en övergripande nivå bedöms resultatet i delårsrapporten i allt väsentligt vara i överensstämmelse med fullmäktiges övergripande mål.
- ✓ Kommunen förväntas att uppfylla målet om "god ekonomisk hushållning" vid årsbokslutet. Dock bör det tas i beaktande att målet klaras genom finansiella intäkter av engångskaraktär.
- ✓ Det är oroväckande att vård- och omsorgsnämnden redovisar ett större underskott. Det är viktigt att nämnden vidtar åtgärder för att komma tillrätta med underskottet.
- ✓ Vid vår översiktliga granskning har vi inte identifierat några fel av väsentlig karaktär.
- ✓ Bokslutsdokumentation bedöms vara tillräcklig.
- ✓ Kommunen bör överväga att utarbeta målindikatorer som möjliggör en utvärdering av fullmäktiges mål även i samband med upprättande av delårsbokslut. Detta för att möjliggöra att tydliga och ändamålsenliga åtgärder sätts in i tid vid bristande måluppfyllnad.

2. Granskning av delårsrapport och bokslut

2.1. Bakgrund

På uppdrag av revisorerna i Trosa kommun har EY genomfört en översiktlig granskning av delårsbokslutet per 31 augusti 2015. Delårsbokslutet avser det delårsbokslut som Trosa kommun är skyldig att upprätta enligt kommunallagen och lag om kommunal redovisning.

Förutom granskning av delårsbokslutet har en genomgång skett av protokoll och tjänsteskrivelser inklusive bilagor från kommunstyrelsens arbetsutskott. Vidare har intervjuer genomförts med berörd personal som upprättat delårsbokslutet. Intervjuerna har utförts i syfte att erhålla kommunens analys av resultatutfall, avvikelser mot budget och årsprognoser.

Vår översiktliga granskning har inriktats på uppföljning av lag om kommunal redovisning och kommunallagen, samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning har beaktats.

Enligt kommunallagens 9 kap 9 § ställs krav på revisorerna att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsrapporten.

3. Granskning av delårsrapportens förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen i delårsrapport inleds med en kortare redogörelse av utvecklingen i kommunen avseende befolkning, arbetsmarknad och bostäder samt händelser av större karaktär inom olika verksamhetsområden. Sjukfrånvaro och frisknärvaro bland kommunens anställda kommenteras, där det konstateras att sjukfrånvaron har ökat för fjärde året i följd. En bokslutsprognos presenteras övergripande för kommunen och per nämnd. Bedömningen är att kommunen vid årets slut kommer redovisa ett positivt resultat uppgående till 15,5 mnkr vilket är 8,2 mnkr bättre än budget. Detta utan att öronmärkta budgeterade medel om 5 mnkr från tidigare år har nyttjats. I prognosen ingår årets försäljningar av värdepappersinnehav (fonder). Utan dessa försäljningar skulle ett underskott för 2015 prognostiseras.

Det konstateras i delårsrapporten att de stora kostnadsökningarna kommunen haft sannolikt kommer att bestå. Kostnaderna inom funktionshinderområdet har ökat markant. Detta gäller även kostnaderna för äldreomsorg och individ- och familjeomsorg.

Förvaltningsberättelsen innehåller även en resultatredovisning av koncernens resultat.

Avslutningsvis görs i förvaltningsberättelsen en redovisning av måluppfyllelse för fullmäktiges övergripande mål. Fyra av dessa mål rör god ekonomisk hushållning. Två av målen bedöms uppfyllas för året medan de andra två inte har mätts och kommer att redovisas i samband med årsbokslutet. Ytterligare kommentar kring målet om god ekonomisk hushållning görs inte. Totalt bedöms uppfyllelsen för tio av arton mål.

3.1. Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen av förvaltningsberättelsen är att läget i kommunen redovisas på ett tydligt och intresseväckande sätt. Väsentliga händelser, såväl som det ekonomiska resultatet presenteras på ett tydligt sätt. Måluppfyllelse för fullmäktiges övergripande mål presenteras för tio av arton mål. Ur ett styrningsperspektiv kan detta utgöra

ett problem då möjliga åtgärder för att förbättra en svag måluppfyllelse riskeras att inte kunna sättas in i tid. Revisionens uppfattning är att kommunen bör överväga att utarbeta fler målindikatorer, som på ett rimligt och kostadseffektivt sätt, går att utvärdera även i samband med upprättandet av delårsbokslutet.

Det saknas i förvaltningsberättelsen övergripande resonemang rörande god ekonomisk hushållning. Dock konstateras att det är viktigt att rationaliseringar och besparingar genomförs för att ha en fortsatt ekonomi i balans.

Rekommendation:

- Kommunen bör överväga att utarbeta målindikatorer som möjliggör en utvärdering av fullmäktiges mål även i samband med upprättande av delårsbokslut. Detta för att möjliggöra att tydliga och ändamålsenliga åtgärder sätts in i tid vid bristande måluppfyllnad.

4. Granskning av kommunens delårsbokslut

4.1. Inledning

Granskningen av delårsbokslutets räkenskaper har skett enligt god sed med avseende på delårsbokslut och är således "översiktlig" till sin karaktär. Granskningen och har bl a omfattat följande moment:

- Analytisk granskning av utfall mot budget och föregående år, både för kommunen som helhet och per nämnd.
- Översiktlig kontroll och genomgång av upprättad bokslutsdokumentation.
- Substansgranskning av avtal och underlag för väsentliga transaktioner.
- Genomläsning av samtliga nämnders delårsbokslut med bilagor.
- Övergripande genomgång tillsammans med kommunens ekonomifunktion vad gäller redovisningsprinciper och väsentliga bedömningar i delårsbokslutet.
- Genomläsning av protokoll.

4.2. Anvisningar

Kommunens anvisningar till delårsbokslutet bedöms vara tydliga och bedöms ha följts av förvaltningarna. Bl.a. framgår att samma redovisningsprinciper gäller som i årsbokslutet och att kostnader och intäkter skall periodiseras. Anvisningarna omfattar krav på uppföljning av mål och uppdrag, samt beskrivning av effektiviseringar och åtgärder.

4.3. Allmänt om kvaliteten på bokslutet

Bokslutet är väl dokumenterat. Lag om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning bedöms i allt väsentligt beaktas, med undantag för kommunens redovisning av pensioner. Vidare noteras att det inom kommunen pågår ett arbete med att implementera rutiner för komponentredovisning av materiella anläggningstillgångar, vilket beräknas vara klart under 2016.

4.4. Resultatet

Resultaträkning per 2015-08-31 med jämförelse med prognos, budget helår samt samma period 2014 (mkr)	Utfall aug 2015	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse prognos	Utfall aug 2014
Verksamhetens intäkter	93	137,1	119,5	17,6	83,6
-därav jämförelsestörande intäkter	4,3	0	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-441,3	-676,3	-648,1	-28,2	-408,8
-därav jämförelsestörande kostnader	-4,3	0	0	0	0
Avskrivningar	-25,8	-39,3	-41,2	1,8	-22,7
Verksamhetens nettokostnad	-374,1	-578,5	-569,7	-8,8	-347,9
Skatteintäkter	367,9	552,1	554,6	-2,5	358,2
Generella statsbidrag och utjämning	16,6	24,6	26,8	-2,3	12,4
Finansiella intäkter	27,6	1,6	2,3	-0,7	1
Finansiella kostnader	-4,5	-6,5	-11,7	5,2	-5,8
Årets resultat	33,7	-6,7	2,3	-9	17,9
<i>Pensionsförsäkring</i>		-4,4		-4,4	
<i>Avyttring fonder</i>		26,7		26,7	
<i>Öronmärkning, 8 mkr 2011</i>		0,0	5	-5,0	
Balanskravsresultat		15,5	7,3	8,2	

Prognosen för helåret visar på ett negativt resultat om -6,7 mkr, vilket är en försämring med -9 mkr jämfört med budget. Prognosen skulle varit negativ om inte försäljning av finansiella tillgångar genomförts. Den reservbuffert som fastställts av fullmäktige har tagits i anspråk för att täcka underskott. Då har ej hänsyn tagits till de -4,4 mkr avseende inlösen av pensioner som avser skillnaden mellan avsättningen och vad som faktiskt kommer att betalas in (60 mkr-56 mkr). Hänsyn har heller inte tagits till kommunens vinst vid avyttring av fonderade pensionsmedel, 26,7 mkr.

En förklaring till det prognostiserade negativa resultatet är ökade kostnader för behov inom funktionshinderområdet. Kostnader för flyktingar ökar men kompenseras med motsvarande intäkter. Skatteintäkterna och intäkter för skatteutjämning minskar. De lägre räntekostnaderna förklaras av betydligt lägre räntenivåer jämfört med budget.

Kommunen har under perioden avyttrat samtliga placeringar i fonder i syfte att finansiera kommande pensionsutbetalningar. Avyttringen genererade en realisationsvinst om 26,7 mkr, vilken redovisas i delårsbokslutet. Realisationsresultatet var dock ej budgeterat. Under sista kvartalet räknar kommunen med att erhålla kostnadsfakturer uppgående till 60 mkr avseende det totala pensionsåtagandet. Vid analys av kommunens resultat är det viktigt att notera att en betydande del av det positiva resultatet utgörs av realisationsvinsten från denna försäljning.

Det redovisade resultatet vid delåret 2015 visar på ett överskott om 33,7 mkr, vilket är en förbättring i jämförelse med föregående år med 15,7 mkr. Intäkter och kostnader av engångskaraktär finns redovisade i delårsrapporten.

Kommunens verksamhetskostnader har ökat jämfört med föregående år bland annat på grund av ökade kostnader inom vård och omsorg.

4.5. Driftredovisning

Jämförelsen mellan budget och prognos visar på en total negativ avvikelse om 4,8 mnkr exklusive de affärsdrivande verksamheterna, och 5,7 mnkr inklusive. De nämnder med störst avvikelser är vård och omsorg (-12,8 mnkr), kultur och fritid (3,2 mnkr) och kommunstyrelsen (2,2 mnkr).

Vård- och omsorgsnämnden redovisar den enskilt största avvikelsen, vilken förklaras av kostnadsökningar inom äldreomsorgen, där hemtjänsten uppvisar ett underskott om -6,4 mnkr. Vidare har kostnader rörande funktionshinder ökat med ett redovisat underskott om - 7,7 mnkr.

Kultur och fritid redovisar en positiv avvikelse om 3,2 mnkr vilket förklaras av förseningar i projektet för ombyggnationen av Safiren, vilket gjort att budgeterade avskrivningskostnader minskat.

Kommunstyrelsens positiva budgetavvikelse är hänförlig till kommunkontoret som haft en restriktiv hållning utifrån utfall för övriga nämnder. Detta har inneburit mindre omfattning på vissa projekt samt mindre konsultkostnader m.m.

4.6. Redovisat kassaflöde

Kommunen redovisar ett positivt kassaflöde om 79,4 mnkr i år jämfört med 0,1 mnkr i föregående års delårsbokslut.

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till 113,1 mnkr (30,8 mnkr), där den stora förändringen mot föregående år är avyttringen av kortfristiga placeringar om 57,7 mnkr samt ökade kortfristiga skulder om 14,7 mnkr.

Investeringsverksamheten uppgår till -33,9 mnkr (-101,6 mnkr), där den stora investeringen föregående år avsåg Safiren. Årets investeringar avser Väsby förskola, VA-utbyggnad, mm.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgår sammantaget till 0,5 mnkr (70,9 mnkr). Föregående år avsåg utökade lån relaterade till genomförda investeringar.

4.7. Investerings- och exploateringsredovisning

Den totala investeringsredovisningen uppgår i delårsbokslutet till 27,7 mnkr (91,6 mnkr). Minskningen från föregående år kan huvudsakligen förklaras med att ombyggnationen av badhuset Safiren är genomförd och anläggningen nu är i drift. Därutöver har ett flertal mindre projekt färdigställts under perioden.

Exploateringsredovisningen avser både bostads- och industrimark. Årets erhållna intäkter uppgår till 74,8 mnkr och årets nedlagda kostnader till 51,1 mnkr. Ett fåtal exploateringar är avslutade. Den största exploateringen avser Öbolandet uppgående netto till - 19,4 mnkr. Uppföljning av exploateringsredovisningen kommer att ske i samband med vår granskning av årsbokslutet.

4.8. Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar uppgår till 55,1 mnkr (49,1 mnkr). Ökningen om 6 mnkr avser förvärv av ytterligare aktier i Trosa Fibernet AB, vilket skett genom nyemission under året. Detta gjordes i enlighet med beslut från kommunfullmäktige. Således äger Trosa

Kommun, sedan juni 2015, 78,6 % av Trosa Fibernät AB och resterande del ägs av Trosabygdens Bostäder AB.

4.9. Borgensåtagande

Kommunens borgensåtagande för dotterbolaget Trosabygdens Bostäder AB har ökat med 17,7 mnkr, jämfört med delårsbokslutet föregående år, och uppgår till 381 mnkr.

Vidare har kommunen ett nytt borgensåtagande för Trosa Fibernät AB om 26,6 mnkr, vilket skett i samband med hantering av likviditetsbrist i dotterbolagskoncernen under sommaren 2015.

4.10. Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar uppvisar en betydande minskning i jämförelse med föregående år. Per balansdagen 2014 uppgick kortfristiga placeringar till 59,7 mnkr, och vid delårsbokslut 2015 2 mnkr. Årets förändring avser avyttring av fonder som placerats för att säkra kommunens pensionsåtagande (pensionsutbetalningar). Ny pensionsförsäkring kommer att tecknas via KPA till ett belopp om 60 mnkr. Avyttringen har inneburit ett realisationsresultat 26,7 mnkr, i delårsbokslutet.

Kvarvarande värde i kortfristiga placeringar om 2 mnkr avser Agentafonder för naturreservat. Detta avser markåtkomstbidrag från 2013 som kan nyttjas om ett prisbasbelopp per år till naturvårdande åtgärder.

4.11. Pågående tvister

I samband med vår granskning noteras att kommunen är inbegripen i fyra pågående tvister. Tre av dessa är hänförliga till badhusprojektet "Safiren" samt en tvist gällande projekt Vitalisskolan. Konkursen gäller en obetald leverantörsfaktura som kommunen inte bokat bort eller fått något betalningskrav på, beloppet uppgår till 0,2 mnkr och är hänförlig till år 2012. Tvisterna specificeras nedan:

- Safiren, motpart Fastec. Kommunen har ett skadeståndskrav mot sig om 4 500 tkr exklusive ränta. Tvist på grund av att Fastec anser sig blivit felaktigt uteslutna i ett upphandlingsförfarande på grund av jäv. Ärendet kommer att tas upp i Svea hovrätt i november.
- Safiren, motpart Grontmij (via Länsförsäkringar). I denna tvist är det kommunen som ställt ut ett krav om 22,8 mnkr (21 mnkr + 1,8 mnkr (15 % av 12 mnkr)) på grund av undermålig projektering, vilket lett till ökade kostnader för kommunen. Pågående rättsprocess föreligger. Då kommunen har betalat samtliga fakturor har aktivering av utgifterna skett samt avskrivning påbörjats.
- Safiren, motpart Abutilon. Kommunen har ett skadeståndskrav om 7,5 mnkr. Abutilon anser att de fått tillkommande arbete på grund av bristande information/förutsättningar från kommunen. Denna tvist är en direkt följd av tvisten med Grontmij. Kravet är inlämnat till domstol och muntlig förhandling pågår. Reservering i bokföringen saknas.

- Vitalisskolan, motpart Asmussens arkitektgrupp. Även i denna tvist är det kommunen som har ställt ut ett krav. Kravet uppgår till 5 mnkr och är utställt på grund av bristande ritningar och underlag, vilket medfört ökade kostnader enligt entreprenören. Det föreligger en pågående rättsprocess. Då kommunen har betalat samtliga fakturor har de även i detta fall valt att aktivera utgifterna samt påbörjat avskrivning.

Revisionen har för avsikt att nogsamt följa utvecklingen kring ovanstående tvister samt vid granskningen av årsbokslut 2015 åter granska kommunens bedömningar av ekonomiska konsekvenser och utfall.

Stockholm den 21 oktober 2015

Johan Perols
Certifierad kommunal revisor

Johanna Eklöf
Auktoriserad revisor